

Južni jadranski arhipelag, njegove lepote in užitki

Besedilo in fotografije: **DARJA NOVAKOVIČ**

Kako približno izgleda jadranje v teh nepredvidljivih časih, ko se nadejamo, da bo "korona" odšla, a nihče ne more biti prav prepričan v to... ?

Približuje se konec maja, epidemiološka slika je vse boljša, utrne se ideja - gremo!

Telefoni zazvonijo, v dveh dneh je potrebno potrditi. Konec tedna že gremo. Termin je

odličen, naš, že tradicionalno. Zaradi vseh zapletov glede potovanj, pade odločitev, Hrvaška. Sicer zelo hvaležna destinacija, tudi že dobro prejadrana, pa nič zato. Za dušo privezat, odlična! Pa še vreme bo. Veter bo! Gremo.

Naš Dufour 430 nas čaka v Kašteli pri Splitu. Odlična jadrnica, tako za jadranje, kot za uživanje. Po uspešni nabavi »spize« na Splitski tržnici, katere obisk toplo priporočam vsakemu, ki obišče to največje dalmatinsko mesto, se odpravimo v marino. Izkušnje in kilometraža pod jadri, pripomorejo, da s

charteristom opravimo brzinski »check in« in izplujemo.

Zunaj piha krepak jugo, lahko bi nas potiskal vzdolž obale proti Kornatom in bi nam bilo toplo, pa vendar, mi smo tako željni juga... Pade odločitev: Stiniva, otok Hvar, kjer se bomo lahko kraljevsko privezali na pomol in naredili bogato večerjo. Škampi še vedno migajo v hladilniku. Laška orca nam kroji hitrost.

Stiniva je precej neobljudena, razen treh hišk na koncu zaliva. Prostora na pomolu

Hvar - Stiniva

Stiniva - kuhamo

je za približno tri jadrnice. Je primerna za vse vetrove, pa še kuhate in žurate lahko brez skrbi. Noč je divja... rojstni dnevi se praznujejo. Pošteno, s penino in škampi, malo na crudo in ostalo na pašto. Toči se vino, lupi čebula, česen, škampi so obvezno zaliti z vinom. Volja je na vrhuncu. Zadihamo. To je naša prva noč! Črna kuhinja, ki obvezno, že par let potuje z nami, se je spet izkazala kot odlična. Kdo bi se hotel ukvarjat z lončki, ki so po navadi na jadrnicah. Pri osemčlanski posadki v njih lahko skuhamo samo jutranjo kavo. Vse ostalo je mazohizem. Ko za mizo v salonu lačni napademo večerjo, komentiramo in zopet pametujemo, kako penina krasno paše s škampi. Malček utrujeni od dneva, vetra, sonca in vina, naša lica žarijo in prijetna utrujenost se zaleze v naša telesa. To je to! Tudi zato je jadrnanje in stiskanje na 12 metrih užitek. Samo sprostiti in razumeti ga moraš.

Naslednji dan si privoščimo pozen nedeljski zajtrk za bogove. Hrustljave sardelice in kozarček belega. Še prej sprehod, kopanje, nekateri kava, drugi pelinkovec in smeh. Veliko smeha. Podoživljamo prejšnji večer in delamo načrte za danes. Čaka nas kar dolga pot - približno 25 nmilj do Komiže na otoku Visu. Vedno zelo zaželene destinacije. Zunaj piha do 30 vozlov juga in tudi valovi so že pošteno veliki. Rock & Roll bo!

Priplujemo v Komižo. Presenečeni ugotovimo, da je pomol že nabasan s plovili, večinoma jadrnicami. Na pomolu se dogaja in vrvi. Marinero Darko nas že čaka in usmerja, kam naj se privežemo. Komiža je eno dražjih mest, kar se tiče privezov na Jadranu. Vsi, ki si želite ogledati to pitureskno mesto, se prej pozanimajte, koliko vas lahko pride to zadovoljstvo. Cene varirajo glede na sezono. Veseli kot radio, se odpravimo na nujno kavo, pivo v mes-

Vis - Komiža

Vis - Titova špilja špilja

to za vogalom. Na ladji nam današnji chef pripravlja lignje po kvarnersko s polento. Njami. Z ladje tako diši, da se sosedje ozirajo od kod prihaja ta mamljivi vonj.

Noč na Komiškem pomolu je precej divja. V predsezoni so gosti večinoma nedružinske posadke zato življenje utripa dolgo v noč. Naši sosedje so Madžari, ki imajo s seboj profesionalnega DJ-ja in z njim vse tisto kar temu pritiče. Pomol se spremeni v disco.

Zbudimo se v vetroven dan (zunaj piha cca 45 vozlov juga, valovi pa so veliki kot hiše), kar pomeni, da ostajamo v Komiži in je potrebno rešiti ta dan.

S taxijem se odpravimo do Titove špilje, na veliko zadovoljstvo nekaterih članov posadke. Kasneje si zaželim osvežitve v Aerodromu, gostilni, ki gostuje v prostorih viškega zavezniškega letališča iz časa 2. svetovne vojne. Ne vem, če je znano, da so na tem letališču rešili preko 200 letal in več tisoč pilotov ter članov posadk. Na

Roki

Peka - hoba

žalost izvemo, da je lastnik pred dvema mesecema odšel za mavrico. Aerodrom je zaprt. Žalostni.

Telefoni zapojejo in mariner Darko, nas pošlje k Rokiju. Odlična odločitev. Roki je 200 let stara vinarija na Pliskem polju. Legenda pravi, da je prvi Roki prišel na otok Vis iz Genove na začetku 19. stoletja, v času Napoleonovih vojn. Poročil se je s premožno domačinko in z ženitvijo pridobil hišo ter vinograde na Pliskem polju. Tako se je začela zgodba o uspehu Rokijevih vin. Leta 2017 sta se potomca, Oliver in Monika Roki, odločila zgraditi moderno klet v sklopu družinske konobe, s prostorom za degustacijo. Vsa vina, ki jih ponuja družina Roki, so ekološko pridelana iz avtohtonih viških vrst. To so Bugava, Rukatac in Tribdrag imajo pa tudi Plavac mali. Če se odločite za obisk, morate obvezno prej poklicati in se najaviti, saj ponujajo samo predjedi, od glavnih jedi, pa izključno peko, tako morsko, kot mesno. Za pripravo je potreben čas dveh ur. Je pa za prste polizati. Priporočam. Seveda ogled vinske kleti z degustacijo nikakor ne sme izostati.

V Komižo se vrnemo v poznih večernih urah. Dan, pa čeprav kopenski, je bil fantastičen. Vinsko veseli in zadovoljni popadamo po kabinah. Ladja utripa. Vsak brenči po svoje...

Naslednji dan se, kljub kar močnemu vetru, ki še vedno vztraja, odločimo, da bomo poskušali osvojiti jadralscem vedno velik izživ, otok Palagruža. To pomeni, da moramo najprej osvojiti otok Sušac. Palagruža je res daleč. Orcamo na 25 vozlov juga in glej ga, Sušac je pred nami. Privežemo

Palagruža

Sušac

se na svetilničarjevo bojo. Poskačemo v byboat. Spet stopimo na kopno. Potem pa kot »Naša četica koraka« odkorakamo na obisk k svetilničarju. Prebijamo se po ozki poti med zajci, piščanci, oslom..., da bi bili naposled nagrajeni z vrtoglavim vzponom, čisto do leče svetilnika. Prekrasen pogled je od tam na Viški arhipelag!

Sušac je gostoljuben, a neposeljen otok. Ostanemo. Vržemo črno kuhinjo v byboat in jo odpeljemo na pomol. Kuhali bomo. Danes bo rižota in beli brizganec.

Spat se odpravimo zgodaj, saj moramo zjutraj odpreti oči že ob štirih. Od Sušca do Palagruže je dobrih 25 milj, ker pa na Palagruži ne bomo mogli ostati, jih bomo imeli do Lastova, kjer bomo prenočili še 35. Dan bo dolg...in je tudi bil. Kot že rečeno, vreme na Palagruži največkrat ne dopušča, da bi lahko stopil nanjo. Plujemo že od štirih zjutraj, ura pa se približuje deseti, vmes nam delajo družbo delfini. Nekaj lepšega je pluti vzporedno z njimi.... Jadra so napeta. Veter nam dobro služi. Imamo srečo. Spet nam

svetilničar odstopi bojo in na otoku ostane dve uri. Pol ure krajšamo čas tudi njemu, dobro delo, saj živi sam s psom. Spet rinemo v hrib, kot pravi Slovenci in si ogledamo svetilnik. Palagruža je otok vonjav. Smilj raste kot plevel. Prekrasno je. Žal moramo odrinit.

Odvežemo in že drvimo poti Lastovu... Zaradi šest urne poti veselo praznimo zaloge tekočih substanc vseh vrst. Zmanjka nam tako vode kot piva, buteljke in penina pa v kar spodobnih količinah še vedno počivajo pod ladijskimi podnicami. Dufour je krasna ladja.

Lastovo

Lastovo - tunel

Pristanemo na pumpi v Ublju, obiščemo trgovino in se podrzamo v star NOB vojaški tunel nasproti otočka Mrčara. Privežemo se na bok. Dobro bomo spali. Vsak po svoje malo poplaninarimo. Z vrha tunela je vrtoglav pogled na našo jadralno lepoticico in zaliv.

Čas hitro beži, če uživaš. Naslednji dan smo že na poti nazaj proti Splitu. Padla je odločitev – Pakleni otoci. Izogibamo se marinam, tako da v Palmižano ne gremo, Vinogradišće, pa je ponavadi tudi polno bark. Odločimo se za uvalo Stipanjsko. Vržemo sidro in se privežemo nazaj na krmo. Krasna mala in tiha uvala. Voda je kristalno čista, modro zelene barve, mami na kopanje. Varljivo se ponuja. Je pa letos morje za ta čas zelo hladno. Ima maksimalno 18 stopinj. Korona je tudi tukaj vzela svoj davek. Če si v preteklih letih hotel popiti osvežilno pijačo, si po navadi pretegnil noge, približno 10 minut čez otok. Tam je kar nekaj lepih konob. Ta stran je polna ljudi željnih glasne muzike in zabave. Ponuja pa lep sončni zahod. Čisti kič.

Vsega je enkrat konec, tako je tudi z našim koronskim jadranjem, polnim lepih doživetij, na novo osvojenih destinacij, predvsem pa prijetnega, prijateljskega druženja, ki nam je tako obupno manjkalo v tem nenavadnem letu. Ostal nam je še en dan, ki ga z užitkom preživimo na morju. Sreča je ta, da se v tem delu leta dan še vedno daljša in da ga lahko res do konca izkoristimo. Obiščemo še Milno na otoku Braču, se osvežimo, beri popijemo pivo in odjadramo proti uvali Stipanjska na

Split - ribja tržnica

Pakleni otoci

Braču. Naslednji dan bomo imeli le dobro uro do Splita.

Poleg nas vidimo kar nekaj jadrnic, ki iščejo mirne in bližnje zalive za zadnjo noč. To, da je na morju kar nekaj jadrnic in dru-

gih plovil, nas navdaja z dozo optimizmom, da obdobje izolacije odhaja in da bomo lahko končno spet zaživel. Seveda z manj gneče na morju, vendar pa zagotovo z več optimizma, kot smo ga imeli še pred dvema meseci.